Karta modułu/przedmiotu

Wypełnia Zespół Kierunku							
	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): **MODUŁ WYBIERALNY - Z ZAKRESU PSYCHOLOGII WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNEJ**					Kod modułu: D	
	Nazwa przedmiotu: **PROGRAMY PROFILAKTYCZNE I WYCHOWAWCZE**					Kod przedmiotu: D/53	
	Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej przedmiot / moduł: **INSTYTUT PEDAGOGICZNO-JĘZYKOWY**						
	Nazwa kierunku: **PSYCHOLOGIA**						
	Moduł: **psychologia wychowawczo-edukacyjna**						
	Forma studiów: **STACJONARNE**		Profil kształcenia: **PRAKTYCZNY**			Poziom studiów: **jednolite studia magisterskie**	
	Rok / semestr**: V/9**		Status przedmiotu /modułu: **OBOWIĄZKOWY**			Język przedmiotu / modułu: **POLSKI**	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć (godz.)	**15**			**45**		

Koordynator przedmiotu / modułu*	Dr Irena Sorokosz, prof. uczelni
Prowadzący zajęcia*	mgr Katarzyna Truszkowska, mgr Urszula Łopaciuk
Cel kształcenia przedmiotu / modułu	Poznanie wiedzy z zakresu profilaktyki uniwersalnej. Znajomość czynników chroniących i czynników ryzyka. Eliminowanie lub redukowanie wpływu znaczących czynników ryzyka. Wzmacnianie czynników chroniących. Identyfikacja istoty i specyfiki programów profilaktycznych i programów wychowawczych.
Wymagania wstępne	-

** Zmiany koordynatora przedmiotu oraz prowadzącego zajęcia dokonuje Dyrektor Instytutu po akceptacji Prorektora ds. Kształcenia. Nowy koordynator przedmiotu oraz prowadzący przedmiot potwierdza zapoznanie się z treściami zawartymi w karcie przedmiotu.*

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Nr efektu uczenia się/ grupy efektów	Opis efektu uczenia się	Kod kierunkowego efektu uczenia się
01	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię używaną w profilaktyce oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym.	PS_W02
02	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia na temat rozwoju człowieka w cyklu życia zarówno w aspekcie biologicznym, psychologicznym, jak i społecznym.	PS_W05
03	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia dotyczące teorii wychowania, uczenia się i nauczania, innych procesów edukacyjnych oraz różnych środowisk wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących.	PS_W10
04	Potrafi wukorzystywać posiadaną wiedzę i prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popierać ich rozbudowaną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych, poglądów różnych autorów, kierując się przy tym zasadami etycznymi.	PS_U10

05	Student potrafi konstruować rozbudowane ustne i pisemne wypowiedzi na tematy dotyczące profilaktyki, wychowania, przestawiać i argumentować poglądy własne i innych autorów, uczestniczyć w debacie wykorzystując różne perspektywy teoretyczne i praktyczne w obszarze działalności zawodowej.	PS_U08
06	Student jest gotów do podejmowania wyzwań zawodowych; samodzielnego podejmowania i inicjowania działań badawczych na rzecz środowiska społecznego.	PS_K03

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

1. Istota i zadania profilaktyki.
2. Profilaktyka uniwersalna, selektywna, wskazująca- charakterystyka poziomów.
3. "Program profilaktyczny" jako działanie psychoedukacyjne realizowane według określonego scenariusza zapobiegające zachowaniom ryzykownym.
4. Opracowanie programu w oparciu o przeprowadzoną diagnozę środowiska.
5. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka.
6. Eliminowanie lub redukowanie wpływu znaczących czynników ryzyka.
7. Wzmacnianie czynników chroniących.
8. Najważniejsze strategie profilaktyczne w odniesieniu do uzależnień (w tym do uzależnień behawioralnych): rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci, rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów.
9. Opracowanie programu wychowawczo-profilaktycznego.
10. Ewaluacja realizowanych programów.
11. Charakterystyka wybranych z listy programów profilaktycznych rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii.

1. Co to są zajęcia z profilaktyk i kto jest ich realizatorem?
2. Przeciwdziałanie uzależnieniom w szkole
3. Zajęcia profilaktyczne mają na celu zapobieganie zachowaniom ryzykownym oraz trudnym sytuacjom, jakie mogą pojawić się w życiu dzieci i młodzieży.
4. Ocena programów z obszarów promocji zdrowia psychicznego, profilaktyki uzależnień (profilaktyki narkomanii, profilaktyki problemów alkoholowych) oraz programów profilaktyki innych zachowań problemowych (ryzykownych) dzieci i młodzieży.
5. Zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły i placówki oświatowej.
6. Struktura Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.
7. Uwzględnianie potrzeb społeczności szkolnej: dzieci, rodziców, środowiska lokalnego.
8. Opracowania programu w oparciu o przeprowadzoną analizę problemu (diagnoza środowiska).
9. Wykorzystania przy planowaniu programu wiedzy o czynnikach ryzyka i czynnikach chroniących .
10. Wybór strategii / metod działania adekwatnych do postawionego celu i grupy docelowej programu.
11. Zapewnienia odpowiednich warunków do realizacji programu.
12. Zaplanowanie i przeprowadzenie ewaluacji programu umożliwiającej sprawdzenie poprawności przyjętych założeń.
13. Wolontariat jako element działań profilaktycznych.
14. Edukacja rodziców/opiekunów w obszarze profilaktyki.

Laboratorium

Projekt

Seminarium

Inne

Literatura podstawowa*	1.Olweus, D (2007). Mobbing. Fala przemocy w szkole. Jak ją powstrzymać? Warszawa: Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza 2.Ostaszewski, K. (2003). Skuteczność profilaktyki używania substancji psychoaktywnych: podstawy opracowywania oraz ewaluacja programów dla dzieci i młodzieży. Warszawa: Scholar. 3.Ostaszewski K. (2014). Zachowania ryzykowne młodzieży w perspektywie mechanizmów resilience. Warszawa: Instytut Psychiatrii i Neurologii. 4.Ostaszewski, K., Bobrowski, K. (2008). Polityka i profilaktyka. Bariery w rozwoju programów opartych na naukowej wiedzy. W: K. Okulicz-Kozaryn, K. Ostaszewski (red.) Promocja zdrowia psychicznego. Badania i działania w Polsce. Warszawa: Instytut Psychiatrii i Neurologii, 53-76. 5.Gaś, Z. B. (2000). Psychoprofilaktyka: procedury konstruowania programów wczesnej interwencji. Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. 6.Pyżalski J. (2012). Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży, Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls. 7.Wojcieszek K. (2013). Optymalizacja profilaktyki problemów alkoholowych. Pedagogiczne implikacje grupowych interwencji krótkoterminowych. Kraków: Wydawnictwo Rubikon. 8.Wojcieszek K. (2016a). Nasze dzieci w dżungli życia. Jak pomóc im przetrwać? Kraków: Wydawnictwo Rubikon. 9.Wojcieszek K (2016b). Międzygeneracyjna transmisja uzależnienia od alkoholu – przyczyny oraz możliwości zapobiegania, s. 129-146, [w:] Z.B. Gaś (red.) (2016 Rodzina a profilaktyka zaburzeń zachowania. Lublin: Innovatio Press.
Literatura uzupełniająca*	1.Ostaszewski, K. (2003). Skuteczność profilaktyki używania substancji psychoaktywnych. Podstawy opracowywania oraz ewaluacja programów dla dzieci i młodzieży. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. 2.Ostaszewski K. (2012). Związki między edukacją zdrowotną a szkolnym programem profilaktyki, w; B. Woynarowska (red.) Organizacja i realizacja edukacji zdrowotnej w szkole. Warszawa, Ośrodek Rozwoju Edukacji. 3.Kołodziejczyk, J. (2004). Agresja i przemoc w szkole. Konstruowanie programu przeciwdziałania agresji i prze mocy w szkole, Kraków: Wydawnictwo Sophia. 4.Szymańska J. (2012). Programy Profilaktyczne, Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki, Warszawa, ORE.
Metody kształcenia stacjonarnego	Wykład dyskusyjny, problemowy połączony z prezentacją multimedialną. Ćwiczenia: praca w małych grupach, metody aktywne, praca z tekstem.
Metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	

* *Literatura może być zmieniona po akceptacji Dyrektora Instytutu*

Metody weryfikacji efektów uczenia się	Nr efektu uczenia się/grupy efektów
Aktywność podczas zajęć, udział w dyskusji, analiza zagadnienia w grupach	01, 02, 04,05, 06

Praca w małych grupach w zakresie wybranych projektów.		02, 03, 04, 05
Kolokwium w zakresie problematyki realizowanej na zajęciach.		01, 02, 03, 04, 05
Formy i warunki zaliczenia	Kolokwium z problematyki realizowanej na zajęciach, prezentacja opracowanego projektu	

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Rodzaj działań/zajęć	Liczba godzin		
	Ogółem	W tym zajęcia powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	W tym udział w zajęciach przeprowadzanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
Udział w wykładach	15	-	
Samodzielne studiowanie	5	-	
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych, warsztatach, seminariach	45	30	
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń	18	10	
Przygotowanie projektu / eseju / itp.	25	25	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	15	10	
Udział w konsultacjach	2		
Inne			
ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	125	75	
Liczba punktów ECTS za przedmiot	**5**		
Liczba punktów ECTS związana z zajęciami praktycznymi	**3**		
Liczba punktów ECTS związana z kształceniem na odległość (kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)[1]	**0**		
Liczba punktów ECTS za zajęciach wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	**3,4**		

[1] W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo